

Una altra forma de viatjar

Els festivals europeus de la A a la Z

Òpera, jazz, clàssics, teatre, dansa... omplen Europa a l'estiu. Pròximament es desenvolupament a tot Europa 25 importants festivals. EL TEMPS n'ofereix la guia transhumant.

Ais de Provença. Capital de la regió occitana de Provença. Al costat de Marsella. Art líric. Música clàssica. Dansa. Enguany el Festival Lyrique dedica el seu programa a Mozart. Recomanem el recital de Teresa Berganza. Cantarà Mozart, Haydn, Schumann i Sue McLenman. Prestigiosa dansarina britànica. Preus: entre 1.200 i 8.000 pts.

Aurenja. Al sud-oest francès. El seu Théâtre Antique està declarat d'interès per la Unesco. Recentment restaurat, tornarà a omplir-se d'inoblidables nits líriques. Recomanem: *Elektra*, de Strauss. La Radio-France Philharmonic Orchestre, amb Marek Janowski dirigint Gwyneth Jones com a veu principal. Preus: entre 1.500 i 15.000 pts.

Avinyó. Festival europeu per excel·lència. La ciutat dels papes es converteix en la major reunió teatral europea aquests dies. Recomanem: *Comedias Bárbaras*: Versió de l'argentí Jorge Lavelli. Conegut pel contingut sexual i violent dels seus muntages. *La inquietud* Obra de Valère Noverina. Autor comparat amb Brecht per la crítica. *La Tempestat*: Òpera dansada al voltant del clàssic de Shakespeare. Musicada per Michael Nyman i coreografiada per Karine Saporta. Preus: Gratuït i fins a 4.000 pts.

Bayreuth. Ciutat alemanya de la república de Baviera. El Festpielhaus -teatre del festival- és el temple de la música germànica. Lluís II el va fer construir per al seu amic Richard Wagner. Recomanem: Wagner, Wagner i Wagner. Preus: entre 2.000 i 15.000 pts.

Bolonya. Capital de la regió italiana d'Emília. Jazz, música clàssica, rock amb arrels... Festival musical sense cap discriminació. Recomanem: L'Ensemble Venance Fortunat, grup que inter-

preta cant gregorià, i NTM, rappers admiradors de Molière. Preus: entre 1.000 i 2.500 pts.

Bregenz. Festival líric enclavat en un dels paradisos austríacs. Les muntanyes helvètiques i la vall del llac Constança en constitueixen els coliseus naturals. Recomanem: *Carmen*, de Bizet, *La flauta encantada* i *Els contes de Hauffman*, de Mozart. Preus: entre 3.000 i 9.000 pts.

Chaise-Dieu, la. La cimera francesa de la música religiosa. Commemora el seu vint-i-cinc aniversari. Una antiga abadia benedictina vibrarà amb les notes de Rostropóvitx o Menuhin. Recomanem: *La Resurrecció*, de Händel, i *La Resurrecció*, de Mahler. Preus: entre 1.000 i 10.000 pts.

Chateaufallon. A mig camí entre Bretanya i Normandia. Festival a l'aire lliure de dansa contemporània. Organitzat pel Théâtre National de la Danse et de l'Image. Recomanem: *Sankai Juku* (companyia de filosofia *buthô*) i *Le vent de sa course*, de François Verret. Preu: entre 1.200 i 3.000 pts.

Edimburg. Capital política i cultural escocesa. Organitza un festival paral·lel tan important com l'oficial. La passada edició més de sis-cents ciutadans actuen en un espectacle de carrer. No té res a envejar a Avinyó. Recomanem: Teatre Kirov de Leningrad, típic espectacle rus amb orquesta, cor i ballarins, i *L'Anell dels Nibelungs* Versió de l'Òpera de Berlín amb coreografies de Maurice i Gisele Bejart. Tots els actes al carrer. Preus: entre 500 i 6.000 pts.

Gstaad. Estació d'hivern als Alps de Berna. La ciutat suïssa consagra el seu festival a la música clàssica. Dins l'incomparable marc de l'església protestant de Mauritus. Recomanem: Or-

chestre de Chambre Zürcher i la Royal Philharmonic Orchestra. Preus: entre 1.500 i 9.000 pts.

Havre, Le. Als marges de la desembocadura del Sena. Segona edició d'un festival dedicat a la música de vent. Enguany hi participaran més de 4.500 músics. Recomanem: homenatge a Louisiana i al 90 aniversari de Luis Armstrong, i el Primer Concurs Europeu de Big Band Jazz. Preus: gratuïts i fins a 2.500 pts.

Locarno. Ciutat del cantó italià suís. Cita obligada per als cinèfils europeus. Aquesta 44a edició està limitada a només 6.500 places. Recomanem: retrospectiva Jacques Becker, usual col·laborador de Renoir, i escoles de cinema mundials. Preu únic de 1.200 pts.

Londres. Entre altres, trobem el City of London Festival, de música clàssica, poesia i teatre. Al parc de la famosa Catedral de Sant Pau. Una gran oportunitat per a gaudir de vetllades vora el riu Tàmesis. Recomanem: English Chamber Orchestra i el cicle de música antiga Köln Series. Preus: entre 1.000 i 5.000 pts.

Montpeller. Capital del departament francès de l'Erau. Tres festivals a la ciutat mil·lenària: Le Printemps des Comediants, Le Festival de Danse, Le Festival de Radion France. Recomanem: *Paroles d'après Rabelais*, *Crònica d'una muerte anunciada* (espectacle multidisciplinar de La Quadra de Sevilla) i els ballets Bacoulou de Haití (dansa amb arrels vodús. Preus: entre 600 i 4.000 pts.

Montreux. Ciutat suïssa a l'extrem oriental del llac Léman. Una de les mostres jazzístiques més importants. Quincy Jones serà el mestre de cerimònies d'aquesta edició. Dos punts. Un

Juliol			
Ais de Provença	França	8 juliol/2 agost	òpera, dansa
Avinyó	França	9 juliol/3 agost	teatre, òpera
Bayreuth	Alemanya	25 juliol/28 agost	clàssica
Bolonya	Itàlia	27 juliol/ 9 agost	música general
Bregenz	Àustria	23 juliol/ 23 agost	òpera
Chateaufallon	França	3/23 juliol	dansa
Havre, Le	França	3/14 juliol	clàssica
Londres	Anglaterra	7/24 juliol	clàssica
Montpeller	França	15 juliol/ 3 agost	música, teatre
Montreux	Suïssa	4/20 juliol	jazz
Niça	França	2/22 juliol	jazz
Nîmes	França	9/13 juliol	música d'arrel
Aurenja	França	19 juliol/ 3 agost	òpera
París	França	3 juliol/ 29 agost	jazz, teatre, dansa
Sant Serer	França	23 juliol/ 17 agost	òpera
Salzburg	Àustria	26 juliol/ 31 agost	òpera
Verona	Itàlia	3 juliol/ 1 Sept.	òpera
Agost			
Edimburg	Escòcia	11/31 agost	teatre, òpera
Gstaad	Suïssa	2 agost/ 14 sept.	clàssica
Chaise-Dieu	França	23 agost/4 sept.	clàssica
Locarno	Suïssa	7/17 agost	cinema
Ròca d'Auteron	França	1/22 agost	clàssica

tractarà el jazz i músiques coetànies. L'altre el rock, el pop, la música llatina i la de discoteca. Recomanem: Chaka Khan, B.B. King, Miles Davis, Camarón, Preus: entre 4.000 i 15.000 pts.

Niça. Capital del departament dels Alps Marítims. El primer festival d'aquest tipus. Tres escenaris oberts dedicats al jazz, el blues i la música amb arrels. Recomanem: George Benson, Fito Puente, Chick Corea, Etta James, Candy Duffer i Carmel. Preu únic de 2.800 pts.

Nîmes: Al circ romà, amb capacitat per a 23.000 persones, es realitza una reunió anual de músiques ètniques: gitana i zingara, brasilera, *fussion*... Recomanem: Les Nègresses Vertes, Lili Boniche, Manitas de Plata amb el Potito i

Paul Simon. Preus: espectacles gratuïts i fins a 3.000 pts.

París. Tres prometedors esdeveniments. **París Quariler d'Ete**, dissenyat per Patrice Martinet, director del Centre d'Investigacione Teatrale de Milano. Halle That Jazz retrà un homenatge a Miles Davis. Le Festival de Paris aquesta vegada dedicarà el seu programa a l'art austriac. Recomanem: *Arlequino* (duo de ballet presentat pel Piccolo de Milà), homenatge a Miles Davis (amb Herbie Hancock, John MacLaughlin, Chick Corea i el mateix Davis) i els cicles dedicats a Fritz Lang i Georg Trakl. Preus: espectacles gratuïts i fins a 6.000 pts.

Ròca d'Auteron. Ciutat de l'est francès. Cimera europea del piano. Onze anys

congregant els millors virtuoses de l'instrument. Recomanem: Viado Perlemuler (especialista ravelià), Briggite Engerer (habitual col.laboradora de Karajan, Barenboim o Metha). Preus: entre 1.500 i 4.000 pts.

Sant Serer: Racó idíl·lic de la zona d'Olt. Combinació d'artistes consagrats i noves figures. Recomanem: *Musiques Maçoniques de Mozart*, per l'Orquestra Filharmònica de Polònia.

Salzburg. Enclavament austriac al costat del llac Salzach. Convenció obligada per a la *jet-set* europea. Com sempre, les entrades, tot i que tenen preus desorbitats, s'esgotaran. El programa de 1992 ha estat encarregat al prestigiós Gerard Mortier. Antic director artístic de l'Òpera de Bèlgica. Recomanem: *Don Giovanni*, *Così Fan Tutte*, *Idomeneo*, *La Flautu Màgica* de Mozart. Preus: entre 1.000 i 35.000 pts.

Spoletto. Vila de la província de l'Ombria. Òpera, música clàssica, ballet, i teatre dins del seu Festival de Due Mundi. Recomanem: *Òpera dels quatre penics* (Fruit de la unió de Kurt Weill i Bertolt Brecht), *Love Letters*, del dramaturg alemany Günrey. Preus: entre 1.500 i 10.000 pts.

Verona. A la zona del Venetó, al canal de l'Adigio. La morada de Romeo i Julieta dedica les seues edicions a l'òpera italiana. Aquesta vegada més de vint mil persones gaudiran d'un cicle de Verdi. Recomanem: *Nabucco*, una magnífica producció dirigida per David Oren. Preus: entre 2.000 i 15.000 pts. Josep Fontana